

**COMMISSIE VAN TOEZICHT
BETREFFENDE
DE INLICHTINGEN- EN VEILIGHEIDSDIENSTEN**

De Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties
Mevrouw dr. G. ter Horst
Schedelhoekshaven 200
2511 EZ 's-Gravenhage

Ons kenmerk
2009/0218

Uw kenmerk
4910501/01

Datum
9 november 2009

Onderwerp: Afwijzing van inzageverzoek betreffende de Irak-kwestie op grond van artikel 55 lid 2, sub g, WIV 2002

Geachte mevrouw Ter Horst,

Bij de uitvoering van haar monitoringswerkzaamheden stuitte de Commissie op een afwijzende beslissing op een verzoek (van een journalist) om inzage in allerhande, bij de AIVD aanwezige, documenten betreffende de voorbereiding en besluitvorming van het verlenen van politieke steun aan de inval in Irak. Dit verzoek is onder meer afgedaan met een beroep op artikel 55, tweede lid, sub g van de Wet op Inlichtingen- en Veiligheidsdiensten 2002 (WIV 2002).¹ De AIVD stelt zich op het standpunt dat het verstrekken van informatie betreffende de Irak-kwestie zal leiden tot onevenredige benadeling van de Commissie van onderzoek besluitvorming Irak (Commissie-Davids) zolang de betrokken commissie haar rapport nog niet heeft afgerond.

De Commissie kan zich niet vinden in het door de AIVD ingenomen standpunt en heeft zulks bij brief van 24 juni 2009 aan het Hoofd van de AIVD kenbaar gemaakt. De Commissie onderkent het grote belang van de werkzaamheden van de Commissie-Davids. Zij ziet evenwel niet in hoe het verstrekken van - voor de openbaarheid geschikte - gegevens zal leiden tot benadeling van de betreffende commissie, laat staan tot onevenredige benadeling. De Commissie is van mening dat zelfs al zou sprake zijn van het benadelen van de Commissie-Davids, dit niet dermate zwaar kan wegen dat hiermee een moratorium op het verstrekken van gegevens is gerechtvaardigd. Aan het publieke belang van openbaarheid moet naar het oordeel van de Commissie een groter gewicht worden toegekend. De Commissie is van mening dat het feit dat de Commissie-Davids de Irak kwestie onderzoekt, niet betekent dat journalistiek onderzoekswerk aangaande dit onderwerp overbodig is

¹ Artikel 55, tweede lid, sub g stelt: "Een aanvraag wordt voorts afgewezen voor zover het belang van verstrekking van de gegevens waarop de aanvraag betrekking heeft, niet opweegt tegen [...] het voorkomen van onevenredige bevoordeling of benadeling van de bij de aangelegenheid betrokken natuurlijke personen of rechtspersonen dan wel derden."

COMMISSIE VAN TOEZICHT
BETREFFENDE
DE INLICHTINGEN- EN VEILIGHEIDSDIENSTEN

geworden. Dit onderzoekswerk zou naar het oordeel van de Commissie in ieder geval niet moeten worden gefrustreerd door het ontzeggen van toegang tot anderszins openbare gegevens.

In zijn reactie van 1 oktober 2009 op bovenvermelde brief heeft de AIVD getracht zijn eerder ingenomen standpunt nader te motiveren. In de eerste plaats maakt de AIVD de Commissie erop attent dat het in deze om een interdepartementale beleidslijn gaat. De AIVD hecht er sterk aan dat de Commissie-Davids in haar rapport in alle rust en zonder publiek debat tot haar oordeel kan komen. Om die reden vindt in afwachting van dit rapport in beginsel geen inhoudelijk debat plaats tussen regering en parlement. Een publieke discussie zou de werkzaamheden van de Commissie-Davids en de voortgang daarvan onnodig belemmeren. De AIVD stelt zich op het standpunt dat het voortijdig verstrekken van informatie zou leiden tot onevenredige benadeling van zowel de Commissie-Davids als de opdrachtgevers van de betrokken commissie en daarmee het kabinet. Het belang van het verstrekken van informatie voor het uitbrengen van het rapport van de Commissie-Davids weegt naar het oordeel van de AIVD minder zwaar dan het belang dat de Commissie-Davids in de tussenliggende periode ongestoord haar werkzaamheden kan verrichten. Teneinde de onafhankelijkheid van de Commissie-Davids te waarborgen moet worden voorkomen dat de schijn wordt gewekt dat de regering de discussie - en daarmee het onderzoek van de Commissie-Davids - beïnvloedt en in een bepaalde richting zou willen sturen door een beperkte publieke informatieverstrekking.

De Commissie is van oordeel dat het door haar ontvangen antwoord weinig hout snijdt. Dit antwoord lijkt vooral te zijn ingegeven door de kennelijk als politiek noodzakelijk gevoelde behoefte één lijn te trekken met de betrokken departementen en zo de gelederen gesloten te houden. De in het antwoord tot uiting gebrachte zorg de onafhankelijkheid van de Commissie-Davids te waarborgen siert de AIVD. Het in de onderhavige zaak daartoe gebruikte middel - het niet verstrekken van eerder wel vrijelijk beschikbare informatie - komt echter niet overtuigend over.

Ondanks het vorenstaande ziet de Commissie geen aanleiding om thans verder op deze aangelegenheid in te gaan. Wel vertrouwt zij erop dat U deze brief te gelegener tijd in het kader van de te verwachten discussie over het rapport van de Commissie-Davids aan de beide Kamers der Staten-Generaal zult willen doorzenden.

Voor de goede orde deel ik U verder mede dat destijds een inhoudelijk identieke briefwisseling heeft plaatsgevonden met de Directeur van de MIVD. Vandaar dat een gelijkluidend schrijven vandaag uitgaat naar Uw ambtgenoot van Defensie.

Hoogachtend,

Mr. A.H. van Delden
Voorzitter CTIVD

Mr. N. Verhoeven
Secretaris